

Sociala faktorer och ungdomars hälsa

Sociala faktorer relaterade till ungdomars hälsa enligt resultat för Gotland från ungdomsenkäten Liv och Hälsa Ung som genomfördes i högstadiet (åk 7-9) och gymnasiet (år 1-3) på Gotland 2024 och 2021.

Slutsats sociala faktorer

Statistiken pekar på att det finns utmaningar i sociala faktorer bland en betydande andel av ungdomarna i högstadiet och gymnasiet på Gotland, vilket kan ha negativ inverkan på deras förutsättningar för god hälsa.

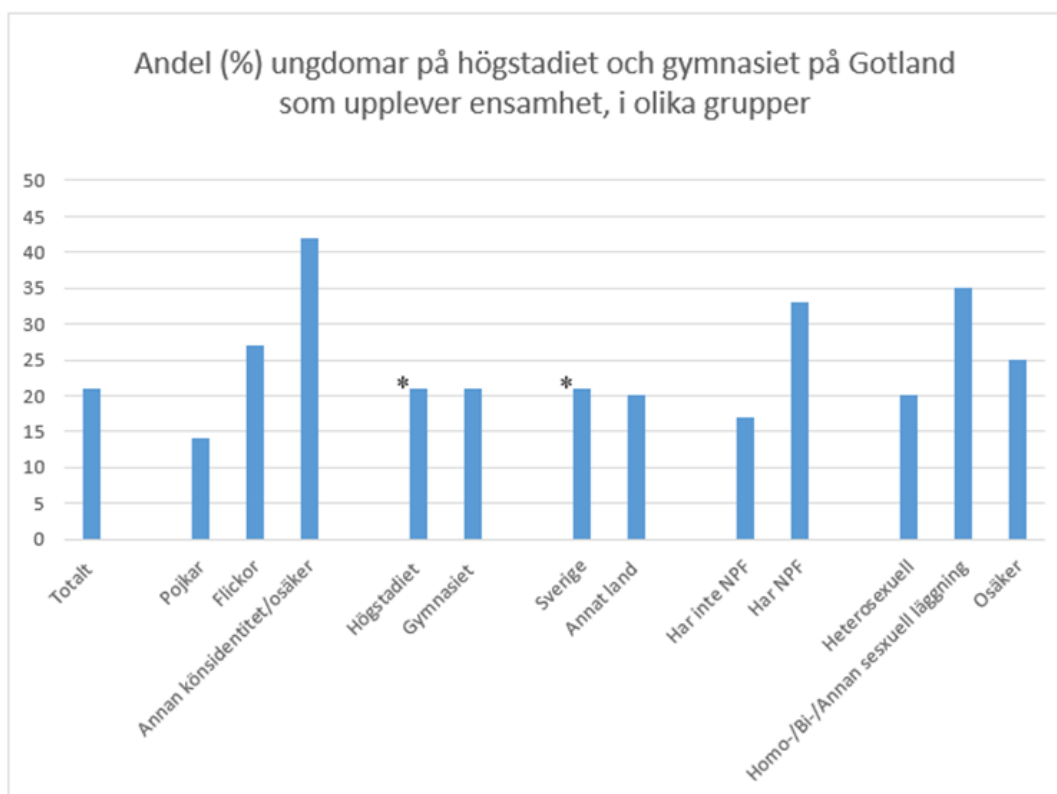
Ungefär två av tio ungdomar (23%) *har minst en anhörig som har psykisk ohälsa* medan cirka tre av tio ungdomar (32%) *har minst en vän som har psykisk ohälsa*

Knappt varannan ungdom (48%) *deltar regelbundet varje vecka i fritidsaktiviteter* och två av tio ungdomar (19%) anger att de *inte har de fritidsaktiviteter de önskar*. Totalt två av tio ungdomar (20%) anger att de blivit *mobbade eller retade under de senaste tre månaderna*. Ungefär lika stor andel (21%) uppger att de *känner sig ensamma*. De flesta ungdomar (65%) anger dock att de *har någon att prata med om sina innersta känslor*. Totalt anger mindre än var tionde ungdom (6%) att de *ser mörkt på framtiden för egen del* medan cirka varannan ungdom (47%) *ser mörkt på framtiden för världen i stort*.

På frågor om otrygghet på olika platser uppger störst andel ungdomar otrygghet på följande platser:

- Ute på stan på kvällen/natten (29%)
- På buss kväll/natt (29%)
- På fritidsgård/ungdomens hus (14%)
- I bostadsområdet på kväll/natt (10%)
- I skolan (9%)
- I lokaler för fritidsaktiviteter (8%)
- På internet (8%)
- På bussen dagtid (8%)

Delas resultaten för sociala faktorer upp i olika grupper av ungdomar ses en del skillnader utifrån kön, stadie i skolan, födelseland, neuropsykiatrisk funktionsförmåga och sexuell läggning. Diagrammet nedan visar ett exempel på det genom andelen ungdomar som upplever ensamhet utifrån kön, stadie i skolan, födelseland, neuropsykiatrisk funktionsförmåga (d.v.s. med eller utan neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, NPF) och sexuell läggning.

Källa: Liv och Hälsa Ung 2024 . *Ingen statistiskt säkerställd skillnad avseende rapporterad bra hälsa ses mellan ungdomar i högstadiet och gymnasiet respektive mellan ungdomar födda i Sverige och i annat land.

Utveckling av sociala faktorer bland ungdomar mellan 2021 och 2024

Mellan 2021 och 2024 ses ingen statistiskt säkerställd skillnad avseende andel ungdomar som har regelbunden fritidsaktivitet eller som upplever att de inte har den fritidsaktivitet de önskar. Någon säkerställd skillnad ses inte heller för andel ungdomar som har någon att prata med eller som ser mörkt på framtiden för världen i stort. Däremot har andelen ungdomar som ser mörkt på framtiden för egen del minskat från 9% 2021 till 6% 2024. Positivt är också att andelen ungdomar som upplever ensamhet har minskat från 25% 2021 till 21% 2024. En negativ utveckling är dock att andelen ungdomar som rapporterar att de blivit mobbade eller retade senaste 3 månaderna har ökat från 17% 2021 till 20% 2024.

Positivt är att andelen ungdomar som upplever otrygghet minskat på olika platser mellan 2021 och 2024:

- Till och från skolan (2021 7%, 2024 4%)
- Ute på stan dagtid (2021 9%, 2024 6%)
- Ute på stan kväll/natt (2021 40%, 2024 29%)
- På buss kväll/natt (2021 36%, 2024 29%)
- I bostadsområdet kväll/natt (2021 16%, 2024 10%)
- I bostadsområdet dagtid (2021 3%, 2024 2%)